

ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ НА СЛУЖІННІ ЛЮДСТВУ: ЗА І ПРОТИ

Штучний інтелект (ШІ) – властивості інтелектуальної системи виконувати творчі функції, які традиційно є прерогативою людей, наука і технологія створення інтелектуальних машин, особливо інтелектуальних комп'ютерних програм. Зараз штучний інтелект застосовують практично у кожній сфері діяльності, зокрема, у військовій справі, медицині, економіці, промисловості, транспорті, культурі тощо.

Посеред найбільш відомих ШІ-систем можна назвати такі:

Depp Blue – переміг чемпіона світу з шахів Гаррі Каспарова.

Watson – розробка IBM, здатна сприймати людську мову і здійснювати ймовірні пошуки із застосуванням великої кількості алгоритмів.

MYSIN – одна з ранніх експертних систем, яка могла діагностувати невеликий набір захворювань, причому часто так само як і лікарі.

Банки застосовують системи штучного інтелекту (СШІ) у страховій діяльності, при грі на біржі й при управлінні власністю. Методи розпізнавання образів (включаючи як більш складні спеціалізовані так і нейронні мережі) широко використовують при оптичному та акустичному розпізнаванні (у тому числі тексту і мови), медичній діагностиці, спам-фільтрах, у системах ППО (визначення цілей), а також для забезпечення низки інших завдань національної безпеки. Крім цього, нещодавно у США випробували нейромережеві алгоритми у віртуальному повітряному бою. У 2019 році було представлено електричний літальний апарат Nexus з функцією вертикального зльоту і посадки. Ця технологія стала основою для ідеї міських перевезень майбутнього. Розробники комп'ютерних ігор застосовують ШІ тієї чи іншої міри опрацьованості, так утворюється поняття "ігровий штучний інтелект". Стандартними завданнями ШІ в іграх є знаходження шляху у двовимірному або тривимірному просторі, імітація поведінки бойової одиниці, розрахунок вірної економічної стратегії й таке інше. Системи, такі як ViaVoice, здатні обслуговувати споживачів. У щорічному турнірі RoboCup роботи змагаються у спрощеній формі футболу. Насьогодні лідером в області штучного інтелекту є США. Щороку у країні захищається близько 3 000 докторських дисертацій і відкривається близько 1 400 стартапів у галузі ШІ. Наразі США виділяють на розробку штучного інтелекту близько мільярда доларів на рік, але наголошується, що для підтримки конкурентної переваги у галузі ШІ бізнесу потрібно набагато

більш суттєва підтримка. Так само серйозними розробками в області ШІ може похвалитися Японія, яка давно займається роботобудуванням. Штучним інтелектом там в основному користуються у фінансовому секторі та у промисловості. Розробкою ШІ також займаються у Південній Кореї, Великій Британії і Франції. Згідно з даними дослідження, проведеного у 2019 році компанією Deep Knowledge Analytics, Україна була одним з лідерів у Східній Європі, за межами Кремнієвої долини, в області розробки ШІ. Україна називалась глобальним джерелом інновацій в області штучного інтелекту і пов'язаними з ним технологіями. Засновник SpaceX і Tesla Ілон Маск, який також цікавиться розробкою ШІ, побоюється, що штучний інтелект може стати фундаментальною загрозою для людства. Тому дослідження у цій області потрібно обмежити і перевести під державний контроль. При цьому, за словами Маска, якщо зв'язати людський інтелект з машинним, це дозволить збалансувати ситуацію. У свою чергу у 2019 році країни "великої двадцятки" домовилися про принципи поводження з ШІ. У їх спільній заяві, зокрема, йшлося, що «розробники і користувачі технологій ШІ повинні поважати основні юридичні принципи, права людини та демократичні цінності... і для підвищення довіри до технологій ШІ та повної реалізації їх потенціалу необхідно, щоб у центрі використання штучного інтелекту стояла людина». Крім того, один з принципів, на які слід зважали, є те, що системи ШІ повинні бути «стійкі, захищені і надійні» протягом усього періоду їх використання і не повинні нести з собою «жодних неприйнятних ризиків».